

A SZÉCSÉNYI SEREGSZÉK JEGYZŐKÖNYVE (1656-1661)

Salgótarján, 2010

Jankaiás Jánosnak
nagy köszönettel:

Szűcs László László Br 2011.

Előszó

Mikor Nógrád vármegye 18. század eleji iratanyagának egy kisebb töredéke 2005-ben előkerült a Román Állami Levéltár Kovászna megyei (sepsiszentgyörgyi) fiókjából, a hír nem kis meglepetést keltett.¹ A felfedezés a jelentős földrajzi távolság és a forrás számos vonatkozásban ismeretlen sorsa miatt különös, ám egyáltalán nem egyedi: az utóbbi két évtizedben egyre világosabbá vált a magyarországi történettudomány számára, hogy a nagy erdélyi közgyűjtemények nemcsak Erdély, hanem az egész régi Magyarország történetének pótolhatatlan kincsestárai. A román levéltárügy 2006–2007-ben lezajlott liberalizációja pedig a legtöbb helyen jelentősen megkönnyítette az iratokhoz való hozzáférést. Az alábbi kiadvány azonban nem ennek köszönheti a létét, hanem éppen az ellenkezőjének. Az erdélyi történelem fiatal kutatójaként a „nehéz években”, 2003 őszén utaztam először Kolozsvárra, azzal a dédelgetett céllal, hogy a Haller család erdélyi ágának töredékes iratanyagából gyűjtsek forrásokat történész szakdolgozatomhoz. Ez akkor még nem sikerült. Mivel a bürokratikus akadályok miatt az Állami Levéltár helyi fiókjában őrzött anyaghoz, érdeklődésem elsődleges tárgyához nem fértem hozzá, ezért témavezetőm, dr. Horn Ildikó tanácsait követve a Román Tudományos Akadémia kolozsvári fiókjának Farkas utcai könyvtárába, egészen pontosan a könyvtár kéziratárába vettem be magam, és ennek az egyébként sajnálatos kitérőnek köszönhetően találtam meg 2003. október 26-án a szécsényi seregszék 1656 és 1661 között vezetett jegyzőkönyvét. A felfedezést először volt tanárommal, a téma szakértőjével, dr. Pálffy Gézával osztottam meg, aki elektronikus levélben azonnal megerősítette, hogy a forrás ismeretlen és komoly történeti értékkel bír.

Régóta terveztem a forrás kiadását, ám a terv megvalósítása erdélyi témájú kutatásaim miatt erősen kitolódott. A Nógrád Megyei Levéltárnak és a Nemzeti Kulturális Alapnak köszönhetően most, hét évvel később a jegyzőkönyv végre nyomtatásban is napvilágot láthat. A következő személyeknek külön is szeretnék köszönetet mondani: Tyekvicska Árpádnak, a Nógrád Megyei Levéltár igazgatójának, aki a kiadás tervét habozás nélkül felkarolta és rendületlenül támogatta, és Juhász Katalinnak, a Nógrád Megyei Levéltár osztályvezetőjének, akinek oroszlánrészre volt a kötet előkészítésével járó adminisztratív teendőkből. Továbbá a kiadvány lektorának, dr. Pálmány

¹ A iratokat még ugyanabban az évben közölte is Szirácsik Éva Rákóczi-kori iratokat tartalmazó regesztakiadványában. A Sepsiszentgyörgyön őrzött anyag sorsáról: SZIRÁCSIK 2005. 24–27.